

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р арх. Асен Методиев Писарски, УАСГ, София

член на научно жури, назначено със заповед № 590-РД/25.10.2019

на директора на ИИИЗк, БАН

относно: Дисертационен труд **„Хартията в архитектурата. Традиции и иновации“** на арх. Веселина Любомирова Мирева за **присъждане на ОНС „Доктор“** в професионално направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“, по научна специалност „Теория и история на архитектурата“

Общо описание на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд **„Хартията в архитектурата. Традиции и иновации“** има 139 страници (текст и илюстрации): въведение, 3 раздела, заключение, приложение с илюстрации. Библиографията съдържа 19 заглавия на кирилица; 16 заглавия на латиница; 5 бр. закони, наредби, правилници; 33 бр. онлайн източници и допълнителна литература: 46 заглавия.

Актуалността на дисертационния труд е обусловена от нарастващото значение на употребата на хартията в съвременната архитектура. Особено актуално е нейното използване в областта на временните структури, необходими при природни бедствия или за временни нужди при различни събития. Особено ценна характеристика в тази насока е възможността за сравнително лесно повторно използване и рециклиране.

Обект на изследването са различните архитектурни форми, използващи хартията, с акцент разкриване на влиянието ѝ върху съвременните архитектурни тенденции, новите посоки на приложение на материала, разширяващи традиционните граници на неговото използване в строителството и архитектурата.

Цел на изследването е разкриването на тенденциите за приложение на материала хартия в архитектурната практика. Това става на базата на анализ на селекция от характерни реализирани или проектни модели. Предлага се систематизация и класификация на техните характеристики.

Логично, с оглед поставената цел, са формулирани **задачите** на изследването. Те са насочени към систематизиране на свойствата на хартията, които я правят подходящ материал за реализиране на определена типология от архитектурни форми; изясняване на тенденциите и формите на приложение в световната и българската практика.

Изследването е развито в три глави, последователно разкриващи съвременното поле на приложение на хартията в архитектурата, с акцент върху интерпретацията на традициите и съвременните иновации.

Първа глава представя преглед на историята на хартията и приложението ѝ в различни области. Изследването се фокусира върху нейното използване в архитектурата и преди всичко във временната архитектура. Обосновава се приложението ѝ в тази сфера, като материал, отговарящ на 3 съвременни концепции в архитектурата: връзка с природата, с традициите и тенденцията за намаляване тежестта на използваните материали. Убедителна илюстрация на мястото и ролята на хартията в реализациите на временна архитектура е представянето на този аспект от творчеството на японският архитект Шигеру Бан, по признанието на дисертанта – основен вдъхновител на проведеното изследване.

Втора глава разглежда приложението на хартията във временната архитектура в две основни направления: бедствия и фестивали. Тези две основни сфери на приложение, сами по себе си противоположни като тематика и израз, се анализират последователно, за изявяване на спецификата на тези временни архитектурни обекти при реализацията им с участието на материала хартия.

Творчеството на арх. Шигеру Бан в областта на архитектурата за бедствия и фестивалната архитектура, представено чрез анализ на подбрани реализации, е използвано за изявяване на възможностите за използване на хартията в тези две полета на творческа изява.

Трета глава изследва влиянието на традициите върху архитектурното творчество и тяхната интерпретация в съвременен архитектурен контекст, като отново като основа за анализ е използвано творчеството на Шигеру Бан. Като резултат са изведени няколко принципа, характеризиращи взаимната връзка и влияние на традиции и съвременна архитектура:

- Традициите са в основата на настоящето и тяхното съвременно интерпретиране води до актуални решения;

- Буквалното копиране на традициите в съвременната архитектура е погрешен подход;

- Използването на съвременни или иновативни материали има потенциал да разкрие нови области на изразяване и експериментиране.

В тази глава се анализира конструктивната и формообразуваща роля на хартията в архитектурата. Иновативен характер има предложената систематизация на различните форми, чрез които хартията намира приложение в строителството и архитектурата – самостоятелно или в съчетание с други материали. Архитектурните форми и конструкции, за които

използването на хартията е подходящо, се разглеждат на три взаимосвързани нива: ниво детайл, конструкция и архитектурна форма.

В Заключение на дисертацията са обобщени основните изводи и резултати от изследването.

Основните заключения, отнасящи се до възможностите за използване на хартията в архитектурата я характеризират като алтернативна възможност на традиционните строителни материали, особено в областта на временната архитектура, при това с някои важни за нашето съвремие свойства, а именно:

- Масово достъпен материал, подлежащ на лесно рециклиране;
- Многократно използване на рециклирана хартия – оползотворяване на отпадъците;
- Използване с друго приложение при изчерпване на функцията.

В края на заключителна част на дисертацията са формулирани изводите за научна новост и значение на труда.

Приноси на труда

Основните научни и приложни приноси на дисертацията са следните:

- Систематизиране на възможностите за приложение на хартията в архитектурата.
- Разкриване и обобщаване на връзките на хартиената и традиционната архитектура – значението и практичните характеристики на хартията.
- Класификация на архитектурните съединения и детайли използващи хартията.
- Инициране на професионална дискусия в национален мащаб за ролята на хартията в архитектурата, а на по-общо ниво – за съотношението между временна и постоянна архитектура.

Публикации във връзка с дисертацията:

Арх. Мирева има 5 самостоятелни публикации и три в съавторство в областта на дисертационния труд.

Заключение

Представеният от арх. Мирева дисертационен труд показва способностите на неговия автор за самостоятелни научни изследвания и наличие на задълбочени теоретични познания в разглежданата област.

Трудът има приноси в областта на обогатяване на съществуващи научни знания, а и възможност за приложения в архитектурната и строителна практика. Той съответства напълно на изискванията на Закона

за развитието на академичния състав в Република България и на Правилника за неговото приложение.

Давам **положителна оценка** на дисертационния труд на **арх. Веселина Любомирова Мирева** и предлагам да ѝ бъде присъдена образователната и научна степен „ДОКТОР“ в професионално направление 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“, по научната специалност „Теория и история на архитектурата“.

18.01. 2020 г.

Изготвил становището:
проф.д-р арх. Асен Писарски

